

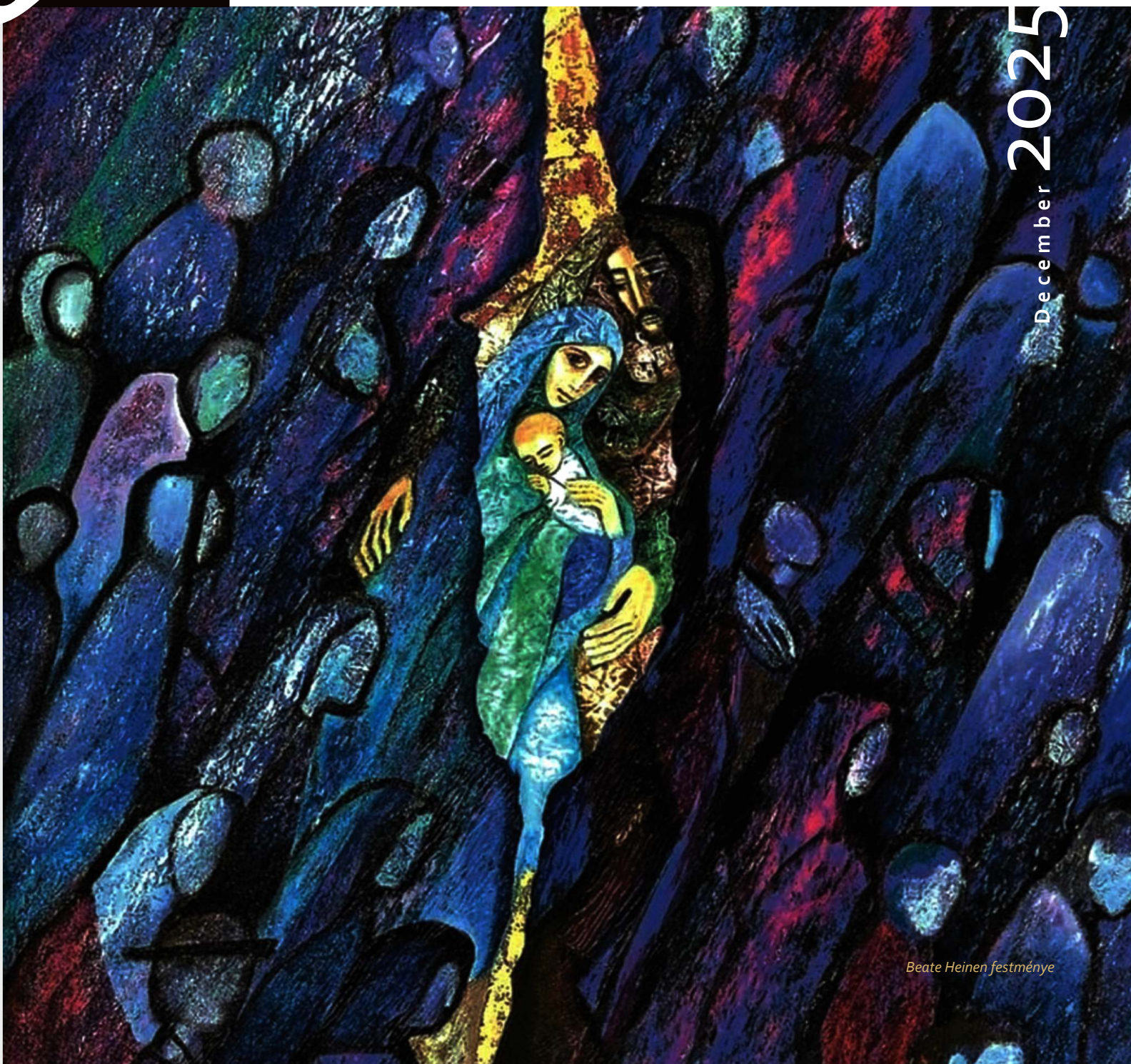

fehéren feketén

A MAGYARORSZÁGI DOMONKOS CSALÁD HÍREI

December 2025

Beate Heinen festménye

Karácsony-köszöntő

Kedves Olvasóink!

Közeleg Advent 3. vasárnapja, az Öröm vasárnapja. Meggyújtjuk a 3., immár rózsaszínű gyertyát az adventi koszorún. A gaudete vasárnap Pál apostol szavait idézi: „Örüljetek az Úrban mindig! Újra mondom: Örüljetek! Ismerje meg mindenki a ti szelídségeteket! Az Úr közel van! Ne legyetek semmiben sem aggodalmaskodók, hanem minden helyzetben hálaadással végzett imádságban és könyörgésben terjesszék a kéréseiteket Isten elé!” (Fil 4,4–6)

Hátaltel szívvel visszagondolunk az elmúlt év sok-sok örömteli pillanatára, emlékezetes eseményére és készülünk a legnagyobb öröm, a Karácsony, Krisztus születésének ünnepére, mely a megváltásunk feletti örömünk és az Úr második eljövetelének reményét hordozza.

Legyen Istentől megáldott ez évi készülődésünk és az előttünk álló ünnepek Rendünk, Közösségeink és Családjaink számára! „Újra mondom örüljetek!”

Hálásan köszönöm az egész éves együttműködést a szerzőknek, fotósoknak, az atyák támogatását és az olvasók hűségét.

Testvéri szeretettel:

Kőrösiné Merkl Hilda
szerkesztő

Karácsonyi homília

□ JEAN-YVES BRACHET OP

Évről évre, karácsony közeledtével megjelennek a betlehemi jászolok. Ez egy ősi szokás, és a jászolok régióként különböző formákat öltenek, többé-kevésbé kidolgozottakat. A főszereplők természetesen mindig ugyanazok: a kis Jézus, Mária és József között.

Aztán ott vannak a pásztorok, a Három királyok, kissé háttérben, de még azok a figurák is, akikről keveset beszélünk, és akiknek hiányát mégis észrevennénk, ha véletlenül elfelejtenénk őket elhelyezni: a számár, az ökör és a juhok.

Az egyik francia hagyományos karácsonyi ének így kezdődik: „Az ökör és a szürke számár között alszik, alszik az isteni gyermek...”, pedig, ha elolvassuk az evangéliumokat, azok nem tesznek említést számárról és ökrörről a születéskor. E két állat jelenléte azonban nem néhány nosztalgikus ember képzeletének szüleménye, akik visszatérnek a természethez, hanem a Biblia olvasásából fakad. Izajás próféta ugyanis azt mondja: „Az ökör megismeri gazdáját, és a számár urának jászolát.” (Iz 1,3) E két barátunk elég gyakran szerepel a Bibliában, és többször is együtt. A számár gyakran lovaglóállatként, királyi lovaglóállatként jelenik meg, míg az ökör gyakran áldozati állatként kerül említésre. Az ökör és a számár jelenléte így az áldozatot és a királyságot szimbolizálja, és előrevetíti Krisztus misztériumát: a királyt, aki áldozatával vezeti az embereket. Meghívnak minket, hogy még jobban belemerüljünk Krisztus megtestesülésének a misztériumába, hogy meglássuk a jászolban alázatosan megnyilvánuló misztériumot, hogy az ökör és a számár nyomán felismerjük mesterünk jászolát, hogy a számmal együtt hordozzuk Krisztust, és az ökörral együtt felajánljuk magunkat, hogy így éljünk keresztényként és tanúszkodjunk ebben a világban, amelynek annyira szüksége van annak a szerető és alázatos jelenlétére, aki békét és örömet hoz. Ami a juhokat illeti, azok nagyon is helyénvalóan emlékeztethetnek bennünket arra, hogy a keresztények Krisztus juhjai. Vannak még más szereplők is, akiket az énekekben emlegetnek és akikről az evangéliumokban is szó esik, de akik nem mindig jelennek meg a betlehemi istállóban, és akiknek hiányát sajnos nem mindig vesszük észre.

Az angyalokra gondolok, akik jelen vannak a megtestesülés történetében, de keveset beszélünk róluk. Az angyalok! Ez a téma bizonyára meglepő, valószínűleg váratlan. A műveltebbek felidéznek talán a középkori vitákat arról, hogy hány angyal fér el egyszerre egy tű hegyén (nem adom meg a választ, hagyom, hogy azok, akiket érdekel, elmélkedjenek a témáról...).

Mi lehet az oka annak, hogy az angyalokról beszéljünk? De ez a megfelelő kérdés? Fogalmazzuk meg másképpen a kérdést: lehet-e a fejünk a mennyben, miközben a lábunk a földön marad? Fordítva: valóban a földön állunk-e, ha a fejünk nincs a mennyben? És itt vagyunk a megtestesülés rejtélyének középpontjában: a fejünk a mennyben, a lábunk a földön. Az egyházatyák és a középkori teológusok műveinek olvasása tanúskodik arról, hogy milyen jól ismerték az angyalok világát, és arra ösztönöznék minket, hogy fedezzük fel újra elődeinket, ami egyben valódi kinyilatkoztatás is lehet arról, kik vagyunk valójában. Ahelyett, hogy mosolyogva néznénk arra, amit túl gyakran naivitásnak tartunk, jobb lenne megköszönni az egyházatyáknak, hogy megnyitnak előttünk egy gyakran ismeretlen vagy alulértékelt, de annál valóságosabb világot, és emlékeztetnek minket a boldogságra, az angyalokkal közös boldogságra való hivatásunkra. Maga a Szentírás is tele van angyalokkal, és a liturgiában is számos helyen említik őket. Aki csak egy kicsit is odafigyel rá, biztosan meg fog lepődni.

A hitvallásban vallott láthatatlan világ valódi vonzerőt gyakorol, még ha néha elhanyagoltnak is tűnik. Az angyalok, akiket oly gyakran kizárnak, ésszerűnek vagy racionálisnak tartott megfontolásokból, visszatérnek az okkultizmus és az ezoterika iránti kóros érdeklődés révén.

Az angyalokról és szerepükről az isteni gazdaságban – vagyis abban, ahogyan Isten vezet és irányít minket – való gondolkodás segít megérteni a láthatatlan világot, de jobban megérteni a mi világunkat is, és azt, ahogyan Isten vezet minket. Végül is az angyalok voltak azok, akik megvilágosították a pásztorokat, és közölték velük a Megváltó eljövételének örömhírét.

A középkori egyházatyák és teológusok számára az angyalok világa nem idegen a miénktől. Sőt, az angyalok és az emberek egyetlen közösséget alkotnak, mert mindkettőjüket arra hívta Isten, hogy részt vegyenek az Ő életében. Ha jobban megnézzük, inkább az anyagi világhoz való közelségünk a meglepőbb, amelyre oly gyakran korlátozódunk, mint az angyalokhoz való közelségünk. Sokkal könnyebb a földön maradni – vagy legalábbis elképzelni –, mint a fejünket az égbe emelni. Könnyebb mélyebbre süllyedni a földbe, mint még magasabbra emelkedni az égbe. Mert ez az elsődleges érdekesség az angyalok vonatkozásában: emlékeztetnek minket spirituális természetünkre és isteni hivatásunkra. Lehet-e egyáltalán igazán a földön maradni anélkül, hogy a fejünk az égben lenne?

Erősen kétlem, ahogyan az ellenkezőjét is kétlem... A bibliai szövegek közül, amelyek az angyalok beavatkozásáról szólnak, van egy, amely mindig meglepő: Bálám szamarának története (4Móz 22,22-35). Az izraeliták Egyiptomból való kivonulásuk és a sivatagi vándorlás után készülnek belépni az ígért földjére. Ehhez át kell kelniük az amoriták területén. Balaq, Moáb királya látja, hogy közeledik a veszély. Kétszer is elküldi embereit, hogy hozzák el Bálám prófétát, hogy az átkozza meg Izrael népet. Bálám végül beleegyezik, és elindul Balaq küldöttjeivel. Útközben Isten angyala megjelenik a szamar előtt, amelyen Bálám ül. (Ne értsenek félre, nem azt akarom mondani, hogy szamarának kell lenni ahhoz, hogy higgyünk az angyalokban...) Ha elfelejtjük az angyalt, akkor nem tudjuk megérteni Isten ember feletti vezetését, és végső soron nem ismerjük meg magát az embert sem.

Az egy román ortodox teológus, Andrei Plescu írta: „Már nem rendelkezünk Bede Venerabilis egyszerűségével, aki, amikor késett a zsolozsmáról, elképzelte, hogy az angyalok elégedetlenül néznek a templomban, és azt kérdezik: hol van Bede? Mi ésszerűbbek és érettebbek vagyunk. Ésszerű és érett Bálám is – az Ószövetség egy részében (4Móz 22) –, aki a moabok kérésére és Isten szava ellenére kész átállni Izrael népének ellenségeihez. Felnyergelte szamarát, és útra kelt. Hogy megállítsa, Isten háromszor is angyalt küldött elé. Bálám számára háromszor is meglátja az angyalt és megáll, míg Bálám nem látja, és bosszúsan megveri a makacs szamarát. Ésszerű és érett Descartes is, amikor az angyaltant csak a megbocsátható vallási konformizmus kifejeződéséneként fogadja el. Ez azonban nem akadályozta Leibniz-et abban, hogy monadológiáját Aquinói Szent Tamás Summájának angyalokról szóló értékezéséből kiindulva írja meg.

Természetesen lehet Descartes oldalán állni. De esszénk azzal indokolható, hogy mi inkább Leibniz, Bede Venerabilis és Balam szamarának oldalán állunk.”

Látható, hogy az angyal elfelejtése nemcsak a Kinyilatkoztatás megértésének megtagadását jelenti, hanem a kegyelem rendjének figyelmen kívül hagyásával előbb-utóbb a természet rendjének elvesztését is. A különböző filozófiai, tudományos és egyéb absztrakciók ellenére, amelyekkel gyakran azonosítják, sőt feláldozzák, az ember továbbra is Isten képmása marad. Egy képmás, amelynek őrzője az angyal. És ha csendben marad, ha elzárkózik annak a csábításaitól, aki örök eltérítésbe akarja vonni, akkor meghallja az angyal hívását, amelyet Szent János hallott a Jelenések könyvében, és amely még mindig visszhangzik a száműzött ember szívében: „ascende huc, jöjj fel ide”. Messze vagyunk attól a legendától, miszerint Konstantinápoly a törökök kezére került, míg a teológusok az angyalok neméről vitatkoztak. Ha egy kicsit odafigyelünk, láthatjuk, hogy az angyalok nagyon gyakran szerepelnek a Bibliában és a liturgiában.

Az angyalok, akiket Isten jósága teremtett, hogy ezt a jóságot megjelenítsék, arra hivatottak, hogy részt vegyenek ebben a jóságban az örök boldogságban, ami nem más, mint ennek a jóságnak a végleges közlése. Feladatuk, hogy az embereket ehhez a jósághoz vezessék, így ők maguk is ennek a jóságnak a terjesztőivé válnak, amelyet maguk is kaptak. Ezzel szemben a gonosz angyalok elutasították ezt a jóságot, nem tudják továbbadni, hanem éppen ellenkezőleg, megpróbálják eltávolítani az embereket tőle, hogy örökre megfosszák őket Isten látványától.

Lehet, hogy amit intuíciónak nevezünk, valójában az őrangyalunk megvilágosodása... Az angyalok arra buzdítanak minket, hogy ne felejtjük el: az Ige azért lett testté, hogy mi is istenivé válhassunk. Isten azért szállt le a földre, hogy mi feljuthassunk a mennybe, ahol az angyalokkal együtt örökké dicsérjük Istent:

„Dicsérjétek az Urat, mert jó!”

Zsolt 135 (134), 3

Bartolo Longo szentté avatása

A Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend Magyarországi Helytartósága levele Longo Boldog Bertalan szentté avatása alkalmából. Róma, 2025. október 19.

A magyarországi világi domonkosok meghívást kaptak a római pápai szentmisével párhuzamosan bemutatott szentmisére a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrendtől a közös budapesti ünnepségre. Bartolo Longo maga is a Lovagrend tagja volt. A liturgián és az azt követő kötetlen beszélgetésen többen vettünk részt: Takács Edit Dominika, Sónyák Dzsúmarika Mária és férje, Kőrösi András és Merkl Hilda. Az alábbiakban a Lovagrend hivatalos ünnepi körlevelét adjuk közre az ő engedélyükkel.

Bartolo Longo, magyarosított nevén: Longo Bertalan, története a kegyelem diadala az emberi gyengeség felett. Egy emberé, aki mélyre zuhant, de akit Isten végtelen irgalma fölemelt, hogy a rózsafüzér apostola, a hit és a megtérés tanúja legyen. Az ő élete arra figyelmeztet, hogy nincs az a sötétség, ahonnan ne vezethetne út a világosságba, ha az ember szívében megszületik a vágy a megtérésre.

Kedves Testvérek! Ezekben a percekben, szentmisénkkel egy időben avatja szentté XIV. Leó pápa Longo Boldog Bertalant. A Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend most különös szeretettel gondol azokra a hívő gyülekezetekre, templom-közösségekre, ahol Longo Bertalan ereklyéjét őrzik és tisztelik. E szent helyek között kiemelkedik a budapesti Hermina-kápolna, ahol Bertalan testvérünk ereklyéjét másfél évtizede őrzik, a boldoggá avatott hitvalló kultuszát ápolják és folyamatosan imádkoztak szenttéavatásáért.

Bartolo Longo 1841. február 10-én született az olaszországi Latianóban, Brindisi közelében. Családja mélyen vallásos volt, különösen édesanyja, Antonina Luparelli, aki gyermekét már kicsi korától imádságra és a Szűzanya szeretetére nevelte. Édesapja, Bartolomeo Longo orvosként dolgozott, és fia nevelésében nagy hangsúlyt fektetett a tudományos műveltségre és a fegyelmezettségre. Bertalan gyermekkorában békés és rendezett volt, az isteni gondviselés közelségében telt. Tanulmányait a piaristák iskolájában végezte, ahol nemcsak a klasszikus tudományokban, hanem a keresztény erkölcsi alapokban is elmélyült. A piarista rend szellemisége – az értelmet a hit szolgálatába állító pedagógia – maradandó nyomot hagyott benne, még akkor is, ha később fiatal felnőttként eltávolodott az egyháztól.

Amikor Bertalan Nápolyba került, hogy jogot tanuljon, elfordult a katolikus hittől, és belemerült az akkoriban terjedő spiritiszta mozgalmakba. Saját vallomása szerint annyira eltávolodott Istentől, hogy a sötétség, a kétségbeesés és az ördögi befolyás érzése vette körül. Sátánista összejövetelekre járt. Évekkel később úgy írta le ezt az időszakot, mint a lélek éjszakáját, amikor minden bizonytalanná vált számára. Azt mondta: „Ha a pokolnak volt kapuja a földön, én azon átmentem.” Mégis, Isten nem engedte el a kezét.

Egy váratlan fordulat hozta el életében a megtérést. Egy barátja közvetítésével találkozott Alberto Radente domonkos pappal, aki nem ítélte el őt, hanem türelemmel, szeretettel vezette vissza az igazság útjára. Hosszú beszélgetések, gyónások és lelki gyakorlatok után Bertalan felismerte, hogy az egyetlen igazi béke a Krisztushoz való visszatérésben rejlik.

1871 körül teljesen megtért, és belépett a domonkos harmadrendbe, ahol a Rosario, vagyis a Rózsafüzér nevet kapta. Ez a név már előre jelezte, hogy életének középpontjában a Szűzanya és a rózsafüzér áll majd.

A domonkos lelkiség mélyen formálta őt. Megtanulta, hogy az ima, különösen a rózsafüzér imádkozása, nem pusztán szavak ismétlése, hanem a Krisztus életében való részvétel, a szemlélődő szeretet iskolája. Longo ettől kezdve minden erejével azon fáradozott, hogy a nép körében újra felélessze a rózsafüzér imádkozásának lángját. Az apostolkodás nemcsak szavakban, hanem tettekben is megnyilvánult: karitatív munkák, iskolák, árvaházak és lelki központok alapításán dolgozott.

Ebben az időszakban ismerkedett meg az özvegy Marianna De Fusco grófnővel és együtt látogatták meg a Pompei környéki szegény falvakat, ahol a lakosság nagy része vallási és erkölcsi sötétségben élt. Longo megrendült a látott nyomorúságon, és felismerte, hogy nem elég az emberek testi szükségleteit enyhíteni, hanem lelkileg is meg kell őket újítani. A Pompei-völgy, ahol egykor a pogány Róma bűnei tomboltak, most a megtérés és a hit földje lehet – így született meg benne a gondolat, hogy ott templomot emeljen a Rózsafüzér Királynőjének.

1876-ban szerezte meg azt a régi, megrongálódott Mária-képet, amelyet egy nápolyi szerzetesi házban porosodva találtak. Longo nagy szeretettel vitette Pompei-be, és ott egy egyszerű kápolnában helyezték el. Az emberek hamarosan csodás gyógyulásokról és ima-meghallgatásokról kezdtek beszélni. A hír gyorsan terjedt, és zarándokok kezdtek érkezni. Longo felismerte, hogy ez Isten hívása: építsen szentélyt, amely a rózsafüzér imádság központja lesz.

Megkezdődött a pompeii bazilika építése, amely évek kitaró munkájával valósult meg. Longo nemcsak az építkezést vezette, hanem minden részletet személyesen felügyelt, miközben közbenjárása és hitbuzgalma rengeteg embert segített megtérni. A bazilika nemcsak egy templom, hanem egy egész lelki központ lett: iskolákat, árvaházakat, szegényházakat és női nevelőintézeteket alapított köré. Az árvák és bűnbánók számára menedéket teremtett, ahol a hit és a szeretet légkörében új életet kezdhettek.

Longo egyre inkább a rózsafüzér apostolává vált, és a Szűzanya tisztelete köré építette egész életét. Írta és terjesztette a híres *„Supplica alla Madonna di Pompei”* imát, amely máig a hívek kedvelt könyörgése. Ebben a fohászban az emberiség alázatosan kéri a Rózsafüzér Királynőjét, hogy közbenjárásával könyörüljön a világon. Longo számára a rózsafüzér nem csupán egy imaforma volt, hanem egy életprogram: a bűnbánat, a szeretet és a hit elmélyülésének útja.

A domonkos lelkiség mellett Bartolo Longo életének másik fontos vonulata a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrendhez való tartozása volt. E rend, amely a Szentföld ősi keresztény örökségének védelmét és a Szent Sír tiszteletét szolgálja, különös helyet foglal el az egyház történetében.

Bartolo Longót Pius XI pápa 1925. március 5-én kelt apostoli breve-vel nevezte ki a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend nagykeresztes lovagjává, és ugyanazon év május 30-án ünnepélyesen fel is ruházták a rend jelvényeivel. Ezzel életének utolsó szakaszában hivatalosan is a Szent Sír Lovagrend tagjaként élt és szolgált, a katolikus hit védelmének és a Szentföld iránti szeretetnek jelképeként. A rendi címet nem rangért vagy társadalmi megbecsülésért kapta, hanem azért, mert élete és munkája hűen tükrözte a lovagrend szellemiségét: a hit és a karitász egységét.

Amikor 1926-ban elhunyt, testét a pompeii bazilikában helyezték örök nyugalomra. Földi maradványait a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend nagykeresztes köpenyében és jelvényeivel temették el, üvegkoporsóban, a Rózsafüzér Királynőjének oltára közelében. Ez a gesztus nem csupán tiszteletadás volt, hanem jelképes tanúsága annak, hogy megtérése után Longo egész életét a szent sírból feltámadt Krisztus szolgálatában töltötte.

Longo Szent Bertalan élete nem volt könnyű. Sokszor gyötörte a múltja, és időnként mély lelki szenvedéseket élt át. Saját írásaiban is megvallja, hogy gyakran kísértette a kétség: vajon Isten megbocsátott-e neki teljesen? Mégis, mindezek ellenére sosem adta fel az imádságot, és hitét az irgalomban vetette meg.

Az egyik legszebb gondolata így hangzik: *„Aki terjeszti a rózsafüzért, az megmenti önmagát.”* Ez nem önző kijelentés, hanem annak felismerése, hogy aki másokat Istenhez vezet, maga is közelebb kerül az üdvösséghez.

Élete végén, idős korában Longo már visszavonultan, de a szeretet és az imádság szolgálatában élt. A rózsafüzérimát szinte szünet nélkül ismételte. 1926. október 5-én, Pompei-ben, békében adta vissza lelkét Teremtőjének. Halála után a hívek azonnal szentként kezdték tisztelni. Az egyház vizsgálatot indított életének és erényeinek megítélésére. Hősi erényeit elismerték, és 1980. október 26-án Szent II. János Pál pápa boldoggá avatta. A szertartáson a pápa különösen kiemelte Longo életének üzenetét: *„A rózsafüzér imádság a megtérés fegyvere, és Longo Boldog Bertalan az élő bizonyíték arra, hogy senki sincs túl messze az irgalom elérésétől.”*

A boldoggá avatás egyik feltétele egy hitelesített csoda volt, amely Longo közbenjárására történt. Az évek során több ilyen esetről is beszámoltak, különösen a Pompei-szentélyben. Sok zarándok tanúsította, hogy imádságukra gyógyulást vagy lelki békét kaptak. Az orvosi bizottság által elismert csoda megerősítette, hogy Longo közbenjárása valódi, és hogy Isten jelet adott az ő szentségének. 2025-ben Ferenc pápa jóváhagyta a második csoda hitelességét is, és ezzel megnyílt az út Longo szentté avatása előtt. A szertartásra szentmisénkel egy időben, ezekben a percekben kerül sor Rómában, a Szent Péter téren. Longo Szent Bertalan élete és műve az Egyházban különleges helyet foglal el, mert ő laikus volt. Nem pap, nem szerzetes, hanem ügyvéd, világi ember, aki hivatásán keresztül vált az életszentség példájává. Az ő szentsége abban állt, hogy a mindennapokban, az emberek között élt, és az evangéliumot nem szavakban, hanem tettekben hirdette. Megtanította, hogy a szentség a szív tisztaságán és az Isten iránti hűségen múlik. Életének üzenete világos: soha nem késő újrakezdeni. Nincs az a bűn, az a tévelygés vagy lelki sötétség, amelyből Isten ne tudna felemelni, ha az ember szívében megszületik a bűnbánat és a bizalom. A rózsafüzér imádkozása pedig nem más, mint ennek a bizalomnak az útja: a Szűzanya kezét fogva menni Krisztus felé. Bartolo Longo egész életével ezt tanította, és ezt hagyta örökölni a világnak. Kápolnánk kiemelt helyén őrizzuk Longo Szent Bertalan testereklyéjét. Az ereklje előtt imádkozva Istenhez, kérjük a ma szentté avatott Longo közbenjárását, hogy a világ zaja közepette is figyelhessünk a Szentlélek sugallataira, és égi édesanyánk, a Boldogságos Szűz Mária kezét fogva már itt a földön megérkezhessünk az irgalmasság forrásához, Jézushoz. Deus lo vult! (Isten akarja!) Áldott legyen Isten az ő angyalaiban és szentjeiben! Ámen.

Szent Bartolo Longo síremléke Pompeiben

Mindenszentek és Halottak napja a domonkos
síroknál a Kozma utcai temetőben

Élet és halál találkozása

□ KÓRÓSINÉ MERKL HILDA

November 4-én sokan gyülekeztünk a Kozma úti köztemető bejáratánál a ragyogó napsütésben. Szentmisére készültünk a domonkos atyák sírjánál, melyet ezévből is Andrzej atya, a vikáriusunk mutatott be Szigeti József és Német János domonkos atyák szépen felújított sírjánál.

A temetőben csend volt, szinte senki sem járt a 154-es parcella környékén, ahol több szerzetesrend halottai nyugszanak. Hullottak a falevek és énekeltek a madarak. A áldott csendet csupán a Ferihegyre érkező és onnan induló gépek zavarták meg, sajnos sűrűn.

Mindenszentek ünnepén és Halottak napján a csend, az emlékezés kerít hatalmába minden embert. A több ezer éves, csaknem minden kultúrában megtartott napokban megállunk, elgondolkodunk az élet értelméről, az ember küldetéséről, az idő feltartóztathatatlan múlásáról. Felgyorsult világunk is lelassul ezekben a napokban. Amikor emberlétünk két legellentétesebb valósága, az élet és a halál találkozik egymással, akkor gondolatainkban és szívünkben találkozik a Föld s az Ég.

*„Ahogy közeledsz ámulva lassulsz,
És átrendezed a hangsúlyokat.”*

– Nagy Gáspár: Tíz sor, lapszélre –

A szentmise liturgiája, a szentírási szövegek másképpen szóltak, mint máskor. A hangsúlyok átrendezése a hétköznapi napokban is szükséges. Mi fontos és mi lényegtelen? A temetőben más megvilágításban látjuk, láthatjuk életünk apró részleteit és nagy összefüggéseit.

Tegnapelőtt egy hajléktalan férfi megajándékozott egy újsággal. A főcím alatt a görög bölcs, Epiktétosz intelmeit találtam:

„Sohase mondd rá semmire, hogy »elvesztettem«, hanem azt, hogy »visszaadtam«. Meghalt a gyermeked? Visszaadtad. Elhunyt a feleséged? Visszaadtad. Elvették birtokod? Visszaadtad azt is. Azt mondod gazfickó vette el? Nem a te dolgod, hogy ki által vette vissza az, aki neked adta. Ameddig adja, addig is úgy tekintsd, mint a másét: úgy, mint az utasok a fogadót.”

Közeleg a Domonkos Mindenszentek ünnepe. Szt. Pál apostol a Megváltóban és a megváltásban hívőket szenteknek nevezi. Az örök életre eljutottakat szenteknek nevezni egykor a földi pályán küzdelemmel, szenvedéssel szerzett érdemeket jelent és tiszteletet parancsol.

A földön élőket szenteknek nevezni, szent-páli értelemben lehetőség, perspektíva, reménység, amelyek a földi porból, sárból, perpatvarokból, háborúskodásból felfelé vonzzák tekintetünket, az ég felé, az örök értékek, a soha el nem évülő érdemek felé. A halál, az elmúlás mindig titok volt, és míg ember él, megmarad titoknak.

A hívő ember reményét Szt. Pál ígérete erősíti: *„Szem nem látta, fül nem hallotta, emberi értelem fel nem foghatja, amit Isten azoknak készít, akik szeretik őt.”* Segítsen az emlékezés mindnyájunknak, hogy erőt merítve hőseink, szentjeink, eltávozott szereteteink emlékéből, egymás számára emberibbé, békességesebbé tegyük világunkat, az ajándékba kapott, még rendelkezésünkre álló szent idővel méltón gazdálkodva szebbé varázsoljuk egymás és közösségeink földi életét.

Köszönjük Takács Edit testvérünknek a kitartó, rendszeres sírgondozást, amire évek óta számíthatunk, a magyar vikáriátusnak az anyagi áldozatot a sírok rendbetételére, Andrzej atyának a szentmise bemutatását, Szabó Géza testvérünknek a szállítást és minden jelenlévőnek az imát a Domonkos Család és családjaink élő és elhunyt tagjaiért! A szentmise után, mint minden évben gyertyát gyújtottunk és imádkoztunk a 301. parcellában nyugvó hősökért és minden 56-os áldozatért, közöttük a november 4-én és az azt követő megtorlások áldozataiért. Nyugodjanak békében! Akiket elveszítettünk, hiányoznak, s hiányuk fáj.

*„De az arcok velünk maradnak
De a szemek velünk maradnak
Az idő ezüst orsóján a képek
Visszahozott örök emlékek.
Fényeskedjenek az időben. Ámen*

– Nagy Gáspár: Fénylő arcok és tükörképek –

Világi domonkos ünnep

Szegediné Sóvári Anita Konstancia

Amikor felnőttként megtértem, és Jézus a Szeretetével átölelt, évekig felhőtlen boldogságban úsztam. Akkor megfogadtam az Úrnak, hogy soha nem hagyom el. A Szentlélek vezetett, megmutatta merre menjek, és a Világi Domonkosok közösségéhez vezetett. Így nem csak lélekben, csendben a rejtekben, hanem tanúságot téve az emberek előtt fejezhetem ki az Istenhez tartozásomat. Ezáltal mutathatom meg hűségemet, és azon az úton járás, amelyre az Úr meghívott – Isten segítségével és a tiétekkel. A fogadalomtétel számomra a pappá szenteléshez hasonlítható. Egy örömnép, hogy a közösség teljesen, örökre befogadott. A feladat pedig az, hirdetni az Istent, az Ő jóságát, szeretetét és irgalmát az életünkön keresztül, a tévelygőket közelebb vinni az Úrhoz.

A kereszténységet nem lehet magá-nyosan, egyedül megélni. Kell a közösség, a közösség megtartó ereje, a közös ima. Hálás szívvel köszönöm a soproni közösségnek, hogy a több mint 800 éves Domonkos Család tagja lehetek. Nagy elődeink közbenjárása kísérje mindannyiunk életét és munkáját.

Rózsa Judit Róza

Világi Domonkos Rendhez való tartozás számomra mély elköteleződést jelent Krisztus követésében és megváltásában. A beöltözési ünnepség különleges pillanat volt számomra, amelyben megerősíthettem szándékomat, hogy életemet az evangélium igazságának szolgálatába állítsam.

Azóta egyre inkább érzem Szent Domonkos Atyánk közbenjárását és Rendünk karizmáit a hétköznapi életemben. Világi domonkosként felelősséget érzek azért, hogy az evangéliumot mindennapi életemmel és szavaimmal hitelesen hirdessem. Küldetésemnek tekintem, hogy az embereket közelebb vezesse Krisztushoz. Ebben a közösséghez való tartozás erőt ad, hogy kitartóan és örömmel vállalam ezt az úton járás, és a Domonkos-lelkiséget a világban megéljem.

Örömteljes igen-t mondtam családom bensőséges légkörben ünnepelt misén. Beöltöztem, Krisztus életfelfogását és a rendi szabályzatot magamra öltve, hogy még tudatosabb megvalljam Jézusnak, amit közösségünk imája kér: „*lábunk együtt járjon ... elménk gondolata egy legyen ... szemünk egymásba nézzen*”.

Lovász Erzsébet Brigitta

Hát ez a gyönyörű nap is elérkezett. 2025. október 25. a Szent Domonkos templom déli szentmiséjét követően megtörtént velem együtt négy nővér beöltözése. Nagyjából 1 éve jártam már a csoportba, mire felmerült a lehetőség. Heteken át izgalommal készültünk a lányokkal. Részletesen megbeszéltük a ceremónia menetét, mégis nagyon izgultunk.

Az ünnepély nagyon szépen zajlott, a templom tömve volt. Magam is meglepődtem, hogy milyen sokan voltak kíváncsiak ránk. Megható volt az is, mikor a beavatás után sorban mindenki egymás után személyesen gratulált: szerzetes atyák, világi domonkosok, rokonok és ismerősök. Köszönöm a testvéreknek és a Jóistennek hogy idáig segített.

Tuba Ágnes Julianna

Mindennapjaimban folyamatosan látom az Atya Isten ajándékait, jó jelzőtábláit: először érettségi utáni zárandokhétnek zárómiséjén, aztán az elkeserítő élmény peremén párkapcsolat és munkahelyem váltása idején nem engedte el a kezem, végül a tanulmányra irányítja figyelmem, ami idén tíz éve főállásos munkám már. Véletlenek csak azok, amiket még nem értek meg az Ő tervéből - később igen!!! Rendi nevem (Lüttichi) Julianna, aki az Oltáriszentség tiszteletére buzdít engem, hogy bármikor tudatosan magam mellé hívjam Jézust az örökimádaskápolnánk csendjében. Ő ott tanítson fékre fogni nyelvem egy helyzetben vagy átlépni az áthidalhatatlan kőnek tűnő akadályt. Régen nem gondoltam, hogy éheznek az Isten tanítására és keresem „*ma mit mond*” lelkigyakorlatokban és prédikációkban. Ezt kívánom új világi domonkos család tagjaként megmutatni másoknak, mert akárhányszor is megvallom a szentmisén, amikor gondolattal, ajkammal-tettekkel, szívvel hirdetni ígérem Jézus életútját a „*Dicsőség Neked Istenünk*”-ben, ez nem olyan könnyű napi szinten, családban. Pedig a 'recept' könnyű: „*Az Atya Isten a szülők, aki mellettünk áll, ha elesünk, felsegít és önállóan dönteni hagy, mint a kisgyermek édesszülei a földön*”. Amen

Ezüstmise Székesfehérváron

Szeptember 21-én ünnepelte Szabó Bertalan atya ezüstmisét Sopronban, amelyen sajnos nem tudtunk részt venni. Közösségünk november 8-án tartotta az aktuális havi találkozóját, melyre rendi asszisztensünk, Bertalan atya is eljött és megtisztelt bennünket, hogy itt is részt vehessünk az ezüstmiséjén, amelyet a székesfehérvári Jézus Szíve templomban tartott.

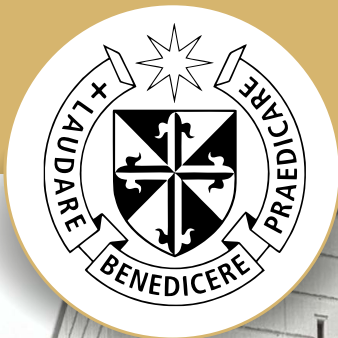
Részesültünk az ezüstmisés áldásában is, ami nagy kegyelem és ajándék volt mindenki számára. A helyi közösségünkön kívül Hilda és férje is megtiszteltek bennünket látogatásukkal, ami szintén nagy öröm volt. Megható és kegyelemteljes, szép napunk volt.

A szentmise után szeretetvendégség és kötetlen beszélgetés következett, ami szintén feltöltődés volt. Vendégeinket és közösségünket is átjárta Isten szeretete, amit ezen a szép napon kaptunk.

Köszönjük Bertalan atyának, és Isten áldását kérjük további munkájához! Továbbra is munkálkodjon benne a SZENTLÉLEK EREJE és segítse közbenjárásával Szent Domonkos atyánk.

Hanák Éva Krisztina

G. F. Timoner rendi mester,
Ekler Levente és Márovics Kristóf magyar jelöltek az írországi Corkban

Országos találkozó Budakeszin

□ SZIKSZAY KATALIN

Országos találkozóra érkeztünk 2025. november 15-én Nagy Szent Albert ünnepén Budakeszire, a domonkos nővérek kolostorába. A nővérekkel együtt vettünk részt a szentmisén, melyet asszisztensünk, Jean Yves Brachet OP atya mutatott be.

A talentumokról szóló evangéliummal kapcsolatban felhívta a figyelmünket arra, hogy nemcsak egyénileg kapunk talentumokat, hanem mint közösség is. Ezeket az egész domonkos közösség javára kell használnunk.

Ezután Baritz Sarolta Laura OP előadását hallgattuk meg a tomista alapokon nyugvó jó gazdaságról, mely emberközpontú és élhető. A remek előadásból csupán néhány gondolatot emelnék ki:

- Az erkölcsi rendet a célirányosság határozza meg.
- A végső cél maga Isten.
- A jó az, amire mindenki törekszik, minden irányul.
- Az akarat a jó célban nyugszik meg.
- Ma boldogságon hedonizmust értenek.
- A valódi boldogság, öröm az erkölcsi jótettet kíséri.

A mai gazdaságban az anyagi érdek az első, melyre csatlakozik a környezeti érték, végül az erkölcsi jó, ahab a tortán, ahogyan a nővér fogalmazott. Az alapokat, az erkölcsi jót kell kiszélesíteni, mert amilyen az ember értékrendje, olyan lesz a gazdaság is. A helyes önérdek az, ha valódi szükségleteinkben a másik ember jóléte is benne van. Szent II. János Pál pápa mondta, az ember a munka alanya és nem eszköze. Reményre ad okot, hogy sok tudós és egyetem hirdeti ezt a gazdasági modellt, és ha egy ember jót tesz, az emeli az egész világot. Hazánkban is számos cég is az utat követi.

Kötetlen beszélgetés és agapé után a közösségek rövid beszámolója következett. Örömmel hallottuk, hogy Kecskeméten új közösség alakult.

Áldott, csendes Adventet kívánok minden testvéremnek!

Szentek és boldogok élete

□ HIDVÉGI PÉTER

A szentek és boldogok szeretet élménye követésre méltó, tanításuk felemelő, ha nem is mindenben utánozható a mai ember számára, de az életszentségre törekvésünkbe beépíthető, követhető példák lehetnek. A szentek és boldogok élete nem csak az Egyház közösségében értelmezhető. Különösen a szervezett rendben élő, de a nagyvilágban kint élő testvérek is az írásban rögzített példás életek sokaságából kiemelt személyek, akik kivételes kegyelmet kaptak a mi Urunktól.

Tekintettel arra, hogy az Egyház Jézus Krisztus titokzatos teste is, a benne élő tagok részesedhetnek ezen test olyan ajándékaiból is, melyek méltó példaképekké, számunkra egyszerű emberek számára követendő életutak lehetnek. Tiszteletet, imádságos lelkületet tanító különleges emberek, ők azok a boldogok és szentek, akikre felnézhetünk, büszkék lehetünk rájuk és meríthetünk bátorságukból, a hit-erőből, mely az életrajzaikból kiolvasható ma is.

Példaképeink! Így egyszerűen kifejezve tömören a lényegét. Ők azok akiket az Egyház alapos vizsgálat, elemző feltáró értékelés után példaképül állít elénk, kinyilvánítva azt, hogy ők már biztosan megdicsőült lelkek. A szentek és boldogok életének tanulmányozása azt láttatja velünk, hogy a legkülönbébb élethelyzetekben is lehetséges eljutni arra az életszentségre, melyet minden elkötelezett hívő ember is elérhet és mely végső célja is. Az életutakat tanulmányozva gyakran találkozunk a szenteknél és boldogoknál olyan gyengeségekkel is, melyek bennünket is sújtanak. Ők mégis eljutottak a céljukhoz, le tudták győzni a kísértéseket. Találkozunk olyanokkal is, akiknél már az életük kezdetén jelen volt az életszentség legmagasabb szintje.

A szentek szenvedéstörténetének (hagiográfia) tanulmányozása újabb és újabb kutatásokat, tanulmányokat eredményeztek, melyek egyes esetekben tovább növelték ismereteinket egyes kimagasló életszentségben élt emberekről. Az egyre hitelesebb elemzések, írások még világosabbá tehetik számunkra az illető személyét.

A keresztségben általában egy vagy akár több szent nevét is kapjuk, akiknek élettörténetét illik megismerni, tanulmányozni életünk során. Ebben megismerhetjük erényeit, életszentségének főbb jellemzőit, mintegy példát véve legalább részben saját életünkre vonatkozóan is. A szentekre mindig jellemző az a tökéletességre törekvés, mely Jézus Krisztustól ered. „*Legyetek tökéletesek, mint mennyei Atyátok*” (Mt.5.48) A tökéletességre törekvés olyan eszmény, mely Jézus példája nyomán minden keresztény ember célja, átjárja életünket, azonban soha ne feledjük a szentek is mindig csak törekedtek a tökéletességre, de mindig csak úton lévőknek tartották magukat. A szentjeink olyan úton lévők, akik törekedtek ugyan minden igyekezetükkel az életszentségre, azt azonban, – saját bevallásuk szerint – nem érték el. Az évek múlásával azonban mégis azt láthatjuk, hogy igenis az életszentség magas fokán éltek igen nagy hatással voltak és vannak ma is ránk, ma élő emberekre. Az erőfeszítés, a példa adás és gyakran az életáldozatuk alapján méltónak találta őket az egyház a szentek vagy boldogok sorába emelni őket.

Kiemelésre kívánczik a szenteknél a tökéletességre törekvés, mely általában hősiességet, hatalmas áldozatot követelt meg tőlük. Ehhez szükséges az isteni kegyelem is, melyet minden szentünk megtapasztalt az életében. A szentek igen nagy hatással voltak arra a korszakra is, amelyben éltek. Gyakran sorsfordító jelentőségű döntéseket hoztak, példájuk nyomán korunk társadalmának meghatározó személyiségei is. Siennai Szent Katalin a pápákkal levelezett és el is érte, hogy a pápa visszaköltözzön Rómába. Világi személyiségek életét is képesek voltak gyökeresen megváltoztatni. Példaként említhető Veronai Szent Péter, akinek gyilkosa később megtért és belépett a domonkos rendbe is. A keresztségkor minden ember meghívást kap az életszentségre. A szentjeink esetében azonban ez a szentség olyan mértékű kegyelemmel is párosul, mely alkalmassá és képessé tette őket arra az életáldozatra, melyet mindegyiküknél megtapasztalhattunk. Az ember Isten képére és hasonlatosságára teremtetett.

A szenteknél ez az istenképiség fokozottan van jelen, elsősorban jellemükben, cselekedeteikben, az emberekhez való viszonyukban, kapcsolataikban. Az istenképiséget részben az ősbűn, részben a személyes bűnök némileg eltorzíthatják, de a szenteknél viszont azt láthatjuk, hogy a szeretet „belső gyűrűjében” élnek. Az istenszeretet és a felebarát szeretete, – még az ellenségszeretet is – olyan szinten jelenik meg náluk, hogy az felfokozza, erősíti az istenképiséget bennük, mely kifelé is sugárzó erővel bír. Ezt látjuk meg mi is a szentek és boldogok életében és vetítjük magunk elé, mint követendő példát.

Életük példája gyakran művészi módon megélt és átélt istenképiség, mely azon túl, hogy példát ad, élményhez, akár a megtérés élményéhez is juttathat bennünket. Ez különösen abban az esetben igaz, ha egy-egy művészi igényességgel megfogalmazott életrajzot, hágiográfiát tanulmányozunk, akár szépirodalmi, akár más művészi látásmódban, képzőművészeti alkotásban tárul elénk az alkotás. A korai kereszténység idején életüket a hitükért odaadó szentekről Tertullianus fogalmazta meg a lényegét: „A vértanúk vére a kereszténység magvetése.” Ez a második, harmadik században elterjedt vélekedés az idők folyamán alaposan beigazolódott.

A szentek tisztelete, a szentté és boldoggá avatás rendszere a történelem során változásokon ment át. A kezdeti spontán tisztelet, a keresztények vallomásai, szemtanúk állításai voltak a mérvadók. Az egyházjog fejlődése azonban magával hozta a szentek tiszteletének, a szentté avatás rendszerének a reformját. 1234-től a szentté avatás a mindenkori pápa hatáskörébe tartozik. VIII. Orbán pápa (1623-1644) részletesen szabályozta a szentté avatás menetét, egyházi jogi eljárásrendjét. Egy konkrét esetben a szentté avatási per, néhány változtatással ma is érvényben lévő folyamatot képez és rögzít. A szabályzat a végső döntést a mindenkori egyházfőre ruházza.

A szentek példái a jelen kor emberének is mintát adnak, a különböző irodalmi feldolgozásokkal, igényes, gyakran művészi ábrázolások bemutatásával. Arra adnak nekünk is lelki erőt, hit-élményt, hogy az életszentségre igenis eljuthatunk mi is, egyszerű emberek és az istenszeretet, imádat legmagasabb szintjére is felérhetünk. Ez pedig nem más, mint az **Istennek az emberre irányuló „szeretet-bombájának” a viszonzása**, mely a mi legfontosabb lelki energiaforrásunk, élményünk és lételemünk. Részben a szentek és boldogok tapasztalata, de a többi már felsorolt élményhez is kapcsolódóan igen fontos a **kegyelem élménye** is. Ez adja meg nekünk a mindenkori bűnbánat lehetőségét és az újrakezdés adományát. A kegyelem olyan isteni adomány, ajándék, mely minden emberre kiárad amennyiben igénybe veszi ezt a lehetőséget. A megtérés sem csupán egyszeri döntés, hanem egész földi életünkön át rászorulunk.

Ebben a helyzetben is átélhetjük, akár művészi élmény szintjén is hitünket, olyan módon, hogy az Istennel való kapcsolatban akár a szeretet, akár az etikai megfontolásokra építő alkotó imádás, vagy más az előbbieken felsorolt módokon jutunk el, egy megtérés élményre.

Eljuthatunk azonban közvetlenül a kegyelem megtapasztalásán keresztül is, az isteni szeretet felénk megnyilvánuló végtelen, már-már fokozhatatlan átérzése útján is. **A szeretve vagyok, mint konkrét személy, önmagában is egy megtérés élményünk lehet adott situációban.** Az istenkapcsolatban ugyanis a vertikális dimenzió azt eredményezi, hogy Őhöz tartozunk, Övéi vagyunk. Vagyis az Isten népe vagyunk. A horizontális út pedig azt mutatja meg, hogy vannak olyan kivételes példaképeink, hús-vér emberek, amint mi is, akik különböző korokban képesek voltak az Istenhez kapcsolódni, tehát ez az út nekünk is megadatott. Az Ő családjának tagjai vagyunk, de nem csak úgy általánosságban, hanem minden egyes személy, mint individuum, mint konkrét személy, az Anyaszentegyház keretén belül az Isten országának potenciális tagjai, reményünk szerint élő szeretetének részesei lehetünk. Ők a szentek és boldogok, az Egyház által kinyilvánított módon már teljes mértékben részesei az isteni szeretetnek.

Példájuk sok embert megtérített már és reményünk szerint a jövőben is igen nagy hatással lesznek minden korszakban az emberekre. Számunkra, domonkosokra különösen a domonkos szentek és boldogok életének tanulmányozása, tanúságtételük a különböző történelmi korokban lehet gyümölcsöző, építheti hitünket, kitartásunkat az életünk minden területén.

Régóta világi domonkos testvérekkel egy egészen új úton

Új világi domonkos közösség

□ TAPODI ILDIKÓ MÓNICA

A nyári lelkigyakorlatra hárman, a szeptemberi országos találkozóra pedig már négyen utaztunk együtt Kecskemétről. Véletlenül találkoztunk? A lelkigyakorlat után megbeszéltük, Erzsike, Ágota és én, hogy a legközelebbi országos világi domonkos találkozóra is együtt fogunk felutazni Budapestre.

Egy szép őszi napon, a kecskeméti vasútállomáson vártuk Ágotával, hogy a kiskőrösi házaspár, Erzsike és Károly testvérünk is megérkezzen. Ők autóval jöttek Kecskemétig, onnan pedig „kis közösséggé” formálódva szálltunk fel a vonatra. Útközben újra és újra felvetődött bennünk a kérdés: Nem találkozhatnánk mi gyakrabban? Sőt merészen feltettük azt a kérdést is, hogy miként valósulhatna meg, hogy a sok-sok évvel ezelőtt Székesfehérváron fogadalmat tett Erzsike és férje, Károly, rendünk lelkisége iránt érdeklődő Ágota, valamint én egy új közösséget alkothassunk.

Eszünkbe jutottak tervezgetés közben azok a testvéreink is, akik Kecskemét közelében élnek: Margitka Lakiteleken, Margó és Nellike Kerekegyházán. Vajon ők is szívesen csatlakoznának hozzánk? Tudtuk, hogy Erzsike férjéhez hasonlóan, nekik is gondot jelent hosszú utat megtenni, segítségre van szükségük ahhoz, hogy eljussanak az országos találkozókra.

A szeptemberi találkozón, melyen már új elnökünk, Nikolett köszöntötte a világi közösségek jelenlévő tagjait, örömmel fogadtuk, hogy Nikolett az egyik legfontosabb célként jelölte ki mindnyájunk számára, hogy „a csökkenő létszámú közösségekből jól működő közösségeket építsünk fel.”

Talán pont ezek a szavak bátorították fel Erzsikét arra, hogy négyünk szándékát a világi közösségek előtt is kinyilvánítsa. Kifejezte tehát a mi nevünkben is, hogy nyitottak lennénk egy új közösség létrehozására. Nikolett ekkor világossá tette, hogy az ő terve inkább az, hogy élő kapcsolatot alakítson ki a közösségekkel telefonon és látogatások által. Hamarosan megtapasztaltuk, hogy ő kitűnő gyakorlati érzékkel képes megszervezni a kapcsolatfelvételt a közösségek tagjaival.

Segített tehát nekünk, hogy megszervezzünk egy olyan találkozót Kecskeméten, ahol régóta világi domonkos közösséghez tartozó tagok és újonnan érkező érdeklődők is részt vehettek.

Nikolettnek és Jean Yves atyának köszönhetjük, hogy október 18-án, BartoloLongo szentté avatása előtti napon találkozhattunk először, mégpedig azzal a szándékkal, hogy egy régi és mégis új közösséget hozzunk létre. Mindketten segítséget nyújtottak nekünk ahhoz, hogy a megfelelő keretek között megélhessük világi domonkos hivatásunkat. Azóta már három alkalommal örülhettünk egymásnak és a formálódó közös jövőnknek. Margitka Lakitelekről busszal jött be, Margó és Nellike együtt utaztak hozzánk Kerekegyházáról Kecskemétre, Erzsike és Károly pedig autóval érkeztek a kis kecskeméti csapathoz, melyhez Márti csatlakozott elsőként.

Tehát nem teljesen új, hanem sokkal inkább egy megújult közösség alakult Kecskemét központtal. A piarista rendházban kaptunk egy termet, ahol együtt zsolozsmázunk, elmélkedünk az evangéliumról, közös stúdiumot tartunk, és jelenleg testvéri szeretettel készülünk a karácsonyra.

A Domonkos-kódexről Debrecenben

□ ZÁRGORHIDI CZIGÁNY BALÁZS

Az MTA Debreceni Akadémiai Bizottságának Klasszika-filológiai Munkacsoportja M. Nagy Ilona vezetésével hosszú évek óta dolgozik egyik fontos középkori nyelvemlékünk, a Domonkos-kódex latin nyelvű forrásainak azonosításán.

A Szent Domonkos életét és csodáit bemutató kódexet Ráskay Lea domonkos apáca másolta le 1517-ben a Margitszigeten, magyar szövegét pedig egy ismeretlen domonkos szerzetes állította össze különböző rendi krónikákból, legendákból és liturgikus könyvekből. A munkacsoport – amely egyetemi kutatók mellett aktív és nyugalmazott középiskolai latintanárokból áll – azt a célt tűzte ki, hogy teljességre törekedve igyekszik feltárni a kódex forrásait. A munka a 2021-ben indult, amikor Szent Domonkos halálának és a magyar domonkos provincia alapításának 800. évfordulójára emlékeztünk, így a tudományos projekt mintegy jubileumi felajánlásnak is tekinthető.

A kódex forrásainak feltárása közel-múltban befejeződött, és mondhatni teljes siker hozott: a latin nyelvű forrásszövegek pontos azonosítása – néhány apró részlettől eltekintve – megtörtént. A munka lezárásaként elkészült A Domonkos-kódex (1517) latin forrásszövegei c. kötet, amelynek megjelentetését a vasvári Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény vállalta. Az eredeti kódex, illetve az 1990. évi kritikai kiadás lap- és sorszámaait követő szövegkiadás alapvető segédlet a kódex további kutatásához, amelyet gazdag jegyzetanyag és M. Nagy Ilona bevezető tanulmánya tesz még teljesebbé.

A kutatócsoport a kötet megjelenése kapcsán a Jubileumi Tudományünnep 2025 programsorozat keretében november 28-án konferenciát és könyvbemutatót szervezett a debreceni DAB Székházban Domonkos rendi emlékek szerepe a középkori magyar művelődésben címmel.

A résztvevőket az Akadémiai Bizottság vezetői tisztségviselői mellett köszöntötte Kostecki Andrzej domonkos atya, a Szent Domonkos Rend Magyar Tartomány-főnökségének vicarius provinciálisja is. Ezt követően három előadás hangzott el: Deák Hedvig Viktória domonkos nővér Szent Domonkos életének forrásairól, Zágorhidi Czigány Balázs, a Domonkos Rendtörténeti Gyűjtemény vezetője a Nyulak szigeti apácák szellemi és kulturális hagyatékáról, Halmágyi Miklós, a Békés Vármegyei Levéltár munkatársa pedig a „Szent Margit sírása, mosolya, nevetése” gondolatokról beszélt.

A latin szövegek feltárása kapcsán zajlott egy középiskolai tanulmányi verseny is, ennek eredményeit N. Horváth Margit nyugalmazott középiskolai vezetőtanár és tankönyvíró értékelte. A program második részében könyvbemutatókra is sor került: Deák Hedvig Viktória nővér az új forráskiadványt, Szamkó Eszter tanárnő pedig a közel-múltban megjelent Árpád-házi Szent Margit emlékezete konferenciakötetet ismertette. A rendezvény zárásaként M. Nagy Ilona foglalta össze a kutatási program eredményeit, és az új kötet átadásával köszönte meg a kutatási program támogatóinak és résztvevőinek munkáját. A konferencián a kutatók, az oktatók és az érdeklődők

mellett Szent Domonkos Rendjének minden ága képviseltette magát, ezzel is kifejezve a szövegek jelentőségét a Rend történetének feltárásában.

Domonkos-kódex (1517) latin forrásszövegei c. kötet megrendelhető a Domonkos Rendtörténeti Gyűjteményben (www.dominicana.hu), digitális változata – amely a latin szövegektől közvetlen elérést biztosít a kódex kritikai kiadásához és digitalizált változatához is – hamarosan elérhető lesz a Magyar Elektronikus Könyvtár oldalán. (www.mek.oszk.hu)

domonkosok.hu

A TELJES CIKK A HONLAPON!

Irek atya kitüntetése

□ DOMONKOS RENDTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

FOTÓ: MAGYARORSZÁG KRAKKÓI FŐKONZULÁTUSA

Sulyok Tamás köztársasági elnök a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét adományozta Wysokiński Ireneusz – vagy ahogy mi ismerjük: Irek – atyának, aki nem csak Magyarországon szolgált hosszú ideig a magyar híveket, hanem napjainkban is mint a krakkói domonkos konvent tagja – Magyarország Krakkói Főkonzulátusával együttműködve – állandó szervezője dél-lengyelországi történelmi nagyváros magyar nyelvű szentmiséinek és találkozóinak.

Irek atya 1993-ban érkezett Magyarországra Jacek atyával együtt (és hamarosan csatlakozott hozzájuk Andrzej atya is), hogy segítsék az újjászerveződő magyar domonkos rendtartomány munkáját. A debreceni rendházban kapott feladatot, ahol a plébániai munka mellett részt vett a közösségi életben és szerepet vállalt az egyetemi lelkészség tevékenységében is. Mintegy másfél évtizeden keresztül tevékenykedett a Szent László-plébánián, tökéletesen megtanult magyarul, mindig választékosan és világosan beszélt, így könnyen elnyerte a hívek és az egyetemi hallgatók szeretetét. Szakképzett történész-levéltárosként (Irek atya mint gyakorló levéltáros lépett be a rendbe) fontos szerepet vállalt a vaskúri Domonkos Rend történeti Gyűjtemény létrehozásában. Állandó résztvevője és irányítója volt a nyári Domonkos Örökségvédelmi Táboroknak, ahol könyvtáros és levéltáros hallgatók segítettek a gyűjteménybe beérkező anyag rendezését. Érdeklődéssel fordult a magyar rendtörténet iránt, doktori értekezését is egy ilyen témában védte meg 2004-ben a Lublini Katolikus Egyetemen.

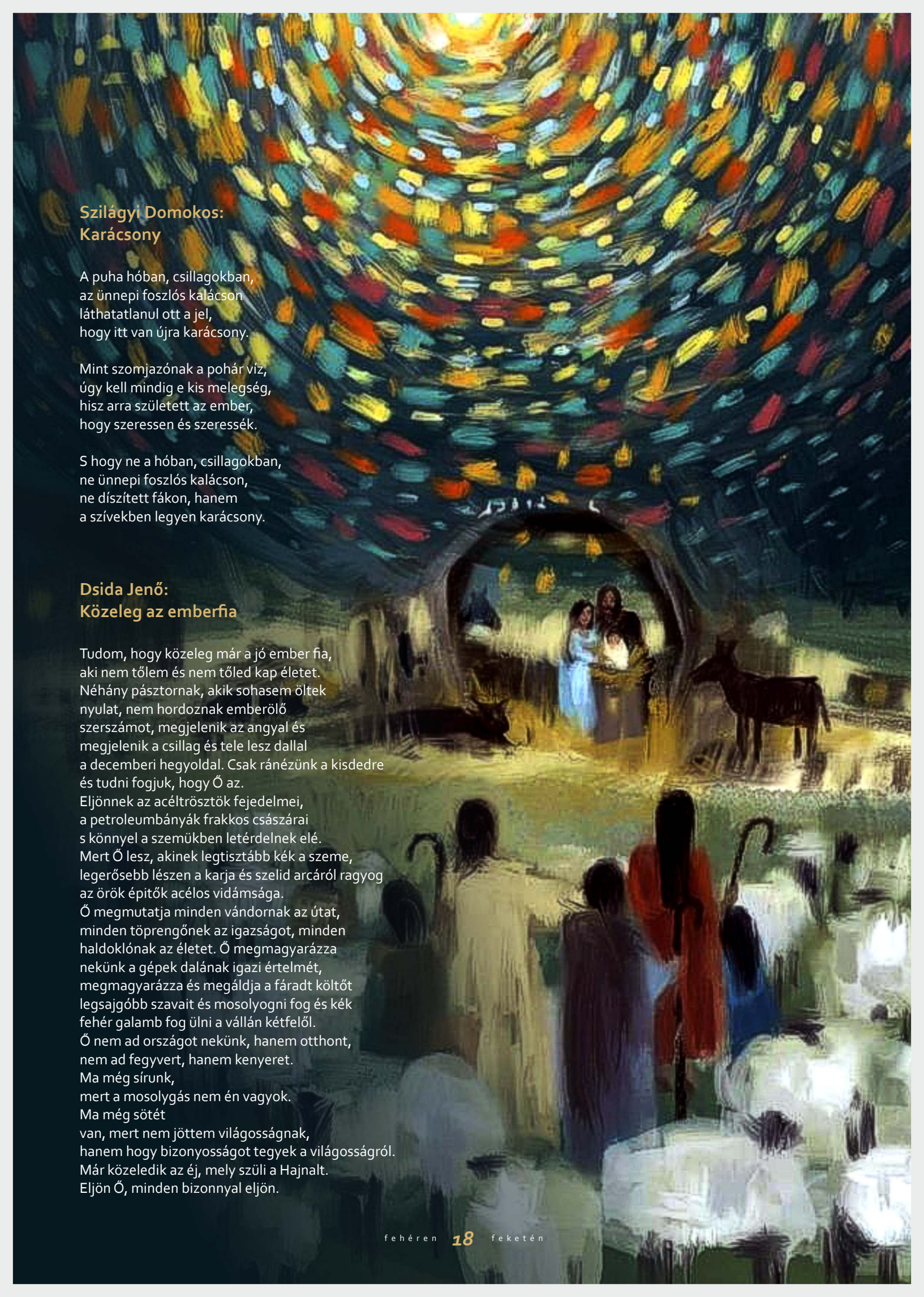
Miután 2008-ban visszatért Lengyelországba, a krakkói kolostorban kapott különböző lelkipásztori és szakmai feladatokat, többek között a rendi főiskola tanára és a rendtartomány levéltárának vezetője lett. Szívügyének tekintette itt is a levéltári anyag megőrzését, sokat dolgozott a rendkívül értékes archívum rendezésén és konserválásán. Tervei között szerepelt egy új levéltári épület vagy épületrész kialakítása, ennek lehetőségét azonban a Covid19-járvány elsodorta. Ettől függetlenül – nyugállományba készülve – rendezett és a kutatók számára nyitott levéltárat hagy utódjára. Kiváló nyelvtudását kamatoztatva az elmúlt években aktív szerepet vállalt a krakkói magyarok lelki gondozásában, amelyhez most már állandó jelleggel a domonkos kolostor biztosít helyszínt.

A kitüntetés átadására kis ünnepség keretében a krakkói kolostor káptalantermében került sor, ahol Gerencsér Tibor főkonzul meleg szavakkal köszöntötte meg Irek atya munkáját és ismertette a kitüntetés indoklását, mely szerint az ünnepelt „a Szent Domonkos Rend 1989 utáni újjászervezésében vállalt szerepe, valamint a magyar-lengyel egyházi és tudományos kapcsolatok erősítése, illetve a Krakkóban élő magyarok lelki vezetőjeként végzett áldozatos tevékenysége elismeréseként” nyerte el a magas rangú elismerést.

Az ünnepségen részt vettek a lengyel és a magyar rendtársak, a rokonok, barátok és a krakkói magyar közösség képviselői. A „magyar” rendtagokat Puciłowski József volt provinciális (a krakkói rendház lakója) és Kostecki Andrzej jelenlegi vikárius mellett Szabó Bertalan atya Sopronból és Tokodi László atya Debrecenből képviselte, de jelen volt a vaskúri gyűjtemény részéről Zágórhidi Czigány Balázs is. A baráti beszélgetések során Irek atya elárulta, hogy örömmel vesz részt továbbra is a lengyel-magyar lelki és kulturális kapcsolatok ápolásában, sőt – nyugdíjazása és krakkói feladatai lezárása után – akár újra Magyarországon.

Szilágyi Domokos: Karácsony

A puha hóban, csillagokban,
az ünnepi foszlós kalácson
láthatatlanul ott a jel,
hogy itt van újra karácsony.

Mint szomjazónak a pohár víz,
úgy kell mindig e kis melegség,
hisz arra született az ember,
hogy szeressen és szeressék.

S hogy ne a hóban, csillagokban,
ne ünnepi foszlós kalácson,
ne díszített fákon, hanem
a szívekben legyen karácsony.

Dsida Jenő: Közeleg az emberfia

Tudom, hogy közeleg már a jó ember fia,
aki nem tőlem és nem tőled kap életet.
Néhány pásztornak, akik sohasem öltek
nyulat, nem hordoznak emberölő
szerszámot, megjelenik az angyal és
megjelenik a csillag és tele lesz dallal
a decemberi hegyoldal. Csak ránézünk a kisdre
és tudni fogjuk, hogy Ő az.

Eljönnek az acéltrösztök fejedelmei,
a petroleumbányák frakkos császárai
s könnyel a szemükben letérdelnek elé.
Mert Ő lesz, akinek legtisztább kék a szeme,
legerősebb léssen a karja és szelid arcáról ragyog
az örök építők acélos vidámsága.

Ő megmutatja minden vándornak az utat,
minden töprengőnek az igazságot, minden
haldoklónak az életet. Ő megmagyarázza
nekünk a gépek dalának igazi értelmét,
megmagyarázza és megáldja a fáradt költőt
legsajgóbb szavait és mosolyogni fog és kék
fehér galamb fog ülni a vállán kétfelől.

Ő nem ad országot nekünk, hanem otthont,
nem ad fegyvert, hanem kenyeret.

Ma még sírunk,
mert a mosolygás nem én vagyok.

Ma még sötét

van, mert nem jöttem világosságnak,
hanem hogy bizonyosságot tegyek a világosságról.

Már közeledik az éj, mely szüli a Hajnalt.

Eljön Ő, minden bizonnal eljön.